

Rigsdagstidende.

1853. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 69.

Femte Sæssion.

26de Møde.

Løverdagen den 12te November.

(Fortf.)

Monrad: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg skal gjøre. Jeg kan ikke ansee det Middelet for hensigtsmæssigt, som den sidste ærede Taler har omtalt; thi det er det samme som et ligefremt Paalæg, men som rammer meget forskjelligt. Forældrene bidrage allerede nu igjennem Skoleffatten til Lønningen af Lærerne. Ved saaledes, som af den ærede Rigsdagsmand foreslaaet, at give Skolepenge, vil den fattige Indsiddet, der sidder med en Flok Børn, komme til at udrede, dersom Foranstaltningen ellers skal betyde Noget, et temmelig betydeligt Bidrag. Vil man nu sige, at saadanne Forældre skulle være fritagne for at give Skolepenge, ja, saa kommer man til det Samme, som om man forhøiede Skoleffatten. Hvis man vil opstille det System aldeles at forlade Skoleffatten og antage Skolepenge istedetfor, saa troer jeg heller ikke, at det vil kunne holde Stik; thi ogsaa det vil falde ulige i Forhold til de forskjellige Folks Evner, som have Børn.

Maatte jeg til Slutning blot henvende de ærede Herrers Opmærksomhed, som interessere sig for denne Gjenstand, paa Tilstanden i andre Lande, saa ville de see, ved at gjøre sig bekendte med denne, at paa andre Steder føler man den samme Forlegenhed og de samme Ulemper, som her.

Valentin: Jeg skal blot tillade mig et Par Ord for at berigtige nogle Misforstaaelser, som jeg troer, at den ærede sidste Taler har gjort sig skyldig i med Hensyn til mine Uttringer. Naar han saaledes har troet at møde mig med den Indvending, at, dersom der

opkrævedes Skolepenge, da vilde den fattige Indsiddet blive bebyrdet, saa overhørte han, hvad jeg tillod mig udtrykkeligt at fremhæve, at naturligtvis den, hvis Kaar ere saadanne, at han ikke kan svare Bidraget, skulde nyde godt af den almindelige Foranstaltning, ifølge hvilken Skoleunderviisningen er bleven en Communesag; men, naar han dernæst siger, at i saa Fald blev Tilstanden den samme, som om man forhøiede Skoleffatten, saa maa jeg gjøre opmærksom paa en stor Forskel, den nemlig, at de Bidragydende nu ikke svare Skat i Egenskab af Forældre, der drage Omhu for deres Børns Underviisning, idet de udrede lige Meget, hvad enten de have Børn eller ei. Jeg skal ikke henvende hverken min egen eller de ærede Herrers Opmærksomhed paa Udlandet; lad os blive ved de Forhold, som ligge os nærmest, og som vi kjende. Der er saaledes ogsaa i Kjøbstæderne et almindeligt ordnet Skolevæsen, hvor der udredes igjennem Kommunen visse bestemte Bidrag; men netop i de senere Aar er det blevet meget almindeligt, at man i Forening dermed har oprettet særegne Classer, hvor der betales en visstnok meget maadeholden Betaling, og som man har kunnet stille meget lavt, fordi Skoleindtægterne væsentligst falde glennem Ligning. I det District, der paa Ombedsvegne er betroet mig som Provst, findes saaledes 2 Kjøbstæder, og ogsaa fra dem har jeg netop hentet Erfaringens Vidnesbyrd om, hvor heldigt dette virker; thi det fremkalder hos Folk en større Lyst til at lade deres Børn søge Skolen, naar der bliver erlagt Skolepenge, end naar Skolen er en Institution, der oprettholdes ved Ligningsbidrag, uanset om de sende deres Børn til den, eller ikke. Jeg kan derfor, idetmindste ikke af de Uttringer, der faldt fra den ærede Rigsdagsmand for Ma-